

108996

Domača čitalnica.

Ribičev sin.

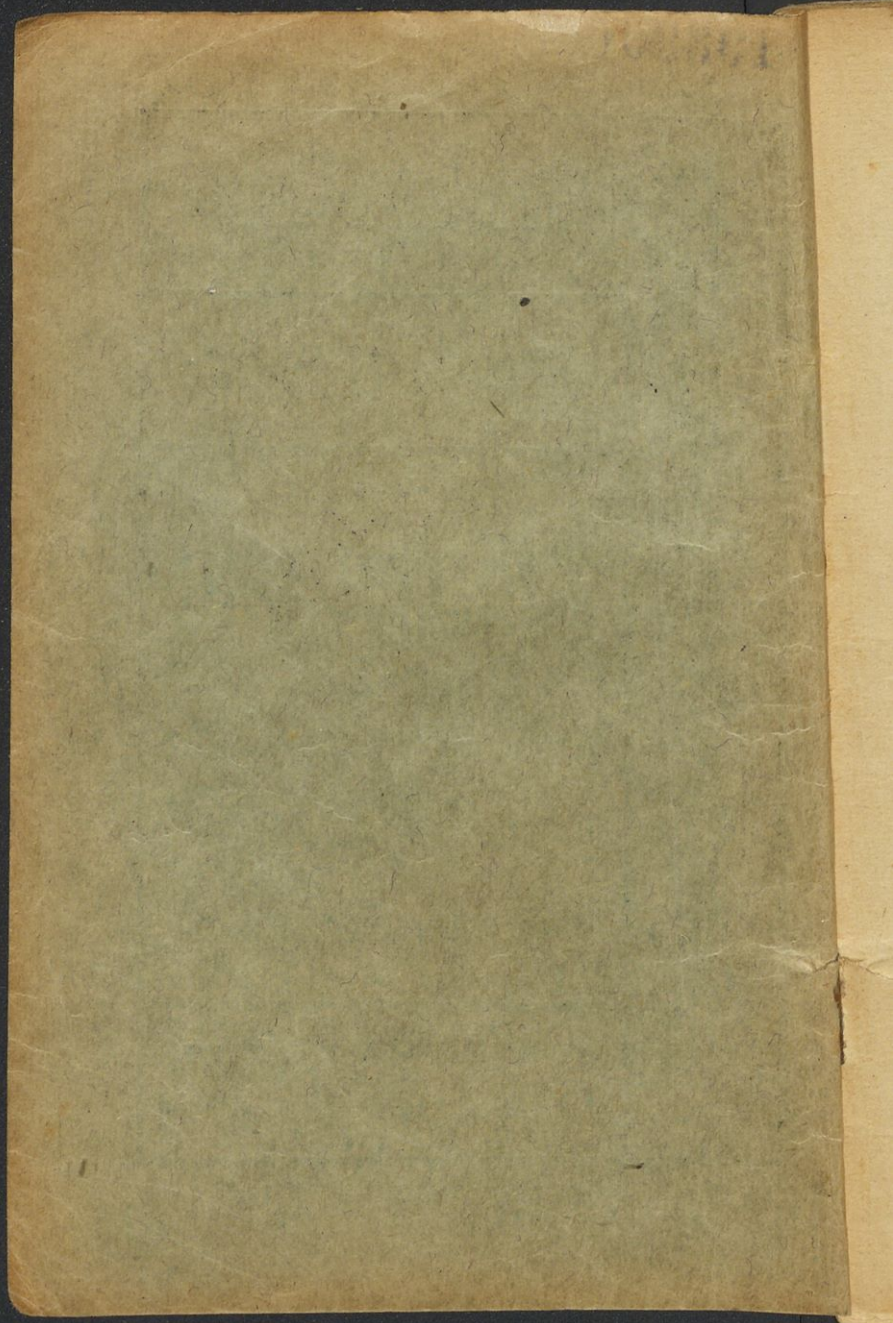
Pravljica.

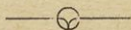
V LJUBLJANI 1907.

Založil in prodaja J. GIONTINI.

Tiskala Katoliška tiskarna.

Ribičev sin

Pravljica

Za slovenski narod prosto predelal

*Poleg narodne pripovedke, priobčene v „Sloveniji“
leta 1848. po Lovru Pintarju.*

V Ljubljani 1907.

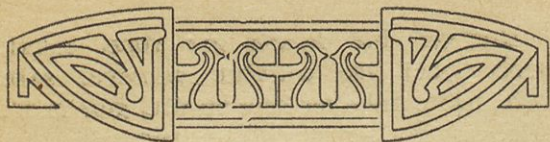
Založnik in prodajalec Janez Giontim.

Katoliška tiskarna v Ljubljani. 273—1907.

108996

FJC 3341/1951

Svoje dni je živel v glavnem mestu mogočne carevine jako bogat gospod. Bil je z vsem založen, česar si more človeško srce le želeči. Svojega imetja pa se ni sam veselil, temveč je tudi drugim naklanjal darove svojih nevsahljivih zakladov. Posebno rad je pripravljaval velike gostije. Na te je vabil prijatelje in znance, ki so se prav dobro imeli pri teh pojedinah. Pogostovanje pa je moralo biti vedno drugače, in gospodarski oskrbnik s kuharji in reditelji vred je imel mnogo skrbi, da je zadovoljil svojega gospodarja. Dostikrat je bil v stiski ter si je belil glavo, kako sestaviti nov jedilni načrt, ki bi povabljene goste zopet najprijetneje iznenadil. — Izmisli si gostoljubni bogatin velikanski obed, pri katerem je gostom streči s samimi okusnimi jedili ribjega mesa. Naroči torej svojemu ribiču, ki je kuhinjo preskrboval z ribami, da v treh dneh nalovi tri cente rib. Dasi ribič ostrmi pri tej zahtevi, vendar molčé odide in se odpravi zgodaj v jutro na ribji lov. Delo pa se mu prvi dan slabo obnese. Niti jedne ribe ne vjame. Klaverno se vrne domov in se tolaži, da bo drugi dan srečnejši.

D drugega dne zarana gre zopet ribarit, vzešši seboj vse potrebne priprave: sake, mreže, vado, trnke ter hodi ob vodi góri in doli prežeč na plen, a zaman! Ni je najmanjše ribice blizo. Potrtega srca zapusti lovišče, ko poldan odzvoni. Zeló ga je skrbelo, ker gostija je bila napovedana, vabila že razposlana in bal se je gospodove nemilosti. Posvetuje se s svojo ženo in ji prigovarja, naj gre iskat rib k drugim ribičem. »Skusi,« reče ji, »da jih dobiš na pósodo, ali pa jih kupi.« Tudi on se napoti do znanih mu ribičev. Strah, da izgubi dobro službo, če ne pripravi rib ob pravem času, ga žene do najdaljnejših ribičev. Skrbna žena je obhodila vse odkazane ji ribiče, pa niti jedne ribice ni dobila. Tudi njemu se ni bolje godilo. Prišel je praznih rok domov.

Zvečer reče ribič svoji ženi: »Jutri hočem prav zgodaj še jedenkrat poskusiti svojo srečo. Če kaj vjamem, bode dobro, če pa ne, naj pa bode, kakor hoče, saj si ne morem pomagati.«

Pride tretje jutro. Ribič prav zgodaj vstane in gre zopet lovit rib. Ves predpoldan hodi poleg vode semtertja, pa nijedne ribice ne vjame. Opol-dne se pripravi, da odide domov. Hodi še nekaj časa ob vodi in se drži prav kislo. Kar pripluje po reki pisana ladja. V ladji sedi gospod dolge, tenke postave, jako bistrih oči in je od nog do glave zeleno opravljen. Ta nagovori takoj zamišljenega ribiča, rekoč: »Mož! Zakaj ste tako

žalostni tukaj ob vodi?« Ribič pravi: »Kako ne bi bil žalosten? Moj gospod mi je zapovedal, da mu moram tri cente rib naločiti v treh dneh; danes pa je že poslednji dan, a še nijedne nisem dobil!« Zdaj reče gospod: »Obljubi mi to, kar ne veš, da imaš, in posređoval bodem, da jih še danes naločiš, kolikor ti drago.« — Ribič si misli: »Lahko bodem pogrešal, kar ne vem, da imam, četudi mu obljubim.« Tujec nato še pristavi: »Čakati te hočem polnih dvajset let. Po preteku tega časa mi bodeš moral obljubljeno izročiti.« »Zadovoljen sem, mož beseda, velja!« pritrdi ribič, veselo vrže mrežo v valove in jo vzdigne polno vsakovrstnih žlahtnih rib. Vrže jo še enkrat in zopet se napolni, da ima dovoli posla, spraviti bogati plen na breg. Vrže v tretjič svoje orodje v oživljeno vodo in vse je gomazelo plavutnih živalic, da je ribiču srce radostno igralo. Po vsem tem pa tuji gospod prigovarja še ribiču, naj sporoči domov, da morajo priti s štirimi konji po ribe. Predno dojde voz, naložil jih bode dovoli. Kmalu priskaklja čvrstih konjičev dva para in naložili so rib toliko na voz, da so komaj odpeljali.

Predno se ribič posloví od tujega gospoda, ga ta še popraša: »Ali pa veš, kaj si mi obljubil?« Ribič ne premišljuje dolgo ter reče: »Gospod! Tega pa ne vem. Naj že bode, kar hoče. Obljubil sem vam, kar ne vem, da imam.« Nato se posmeje gospod in mu razodene skrivnost,

rekoč: »Tvoja ženka bode čez dobrega pol leta porodila sinka in — tega si meni obljubil! Kadar preteče dvajset let, pripeljati mi ga moraš ravno na to mesto.«

Vsled te vesti ribič nekoliko osupne, vendar se kmalu potolaži in se vrne proti domu. Skrbelo ga je sicer močno, da je storil nepremišljeno obljubo, a bil je pa tudi vesel, da bode vstregel v tako obilni meri želji svojega gospodarja, kakor se ni nikdar nadejal. Ko ribič razkazuje gospodarju bogati plen, zarohni ta nad njim godrnjaje: »Ti si pravi cepec! Zakaj si mi hodil lagat, da ne moreš naloviti nič rib? Zdaj si mi jih toliko privlekel, da skoraj ne vem kam ž njimi.«

Ribič se izgovarja in razklada gospodu vso prigodbo od kraja do konca, ter nazadnje še pristavi: »Sam Bog ve, kaj bode zdaj, ker sem táko zarobil, da sem obljubil svojega sina?« Gospod nato pravi s pomirljivo besedo: »O kaj hoče to? Dvajset let, to je še dolgo. Do onega časa se bode obrnilo morebiti še vse drugače.«

Čas je naglo minul in res se prigodi, da Bog podari ribiču sina. Mati ga skrbno vzgaja in lepo uči. Kmalu odraste in hodi v šolo. Uči se prav pridno, da se najbolj odlikuje izmed vseh učencev in šestnajst let star dovrši že višje šole. Zdaj ugibata oče in mati, da-li naj bi se sin posvetil duhovskemu stanu, a spomnita se, da je obljubljen, zato pravita: »Za mašnika ni. Dajva ga

raje še štiri leta v črno šolo!« Rečeno, storjeno. Mladenič se vpiše v to šolo in dovršivši svoje študije pride zopet v stolno mesto. Kaj da se je ž njim godilo in kaj da ga še čaka, vse mu je že znano. Torej reče svojemu očetu:

»Prišel je čas, ljubi oče, da greva.«

Oče tužno vpraša: »Kam pa hočeš, da greva?«

Sin mu naglo seže v besedo: »No, ali ne veste, komu ste me obljubili že pred dvajsetimi leti? Tja ideva k oni vodi, kjer ste takrat lovili ribe!«

Očeta je presunil ta žalostni opomin in prešinile so ga skrbi, da je obledel kakor stena.

Sin prime za očetovo tresočo se roko in ga s pogumnim glasom osrčuje: »Nikar se ne bojte! Le urno suknjo čez ramo in hajd za mano! Toda storiti morate, kakor vas bodem poučil. Če me ubogate, ne zgodi se nič žalega niti vam niti meni.«

Odpravita se na usodepolni kraj. Gredoč daje sin potrtemu očetu naukov, kako se ima vesti ter pravi: »Kadar prideva k oni vodi, priplajala se bode taista pisana ladja, kakor tačas, ko ste ribarili. V nji bode sedel gospod zeleno oblečen, isti gospod, kateremu ste me obljubili. Na gospodovo povelje bode ladja priplavala h kraju v plitvo vodo. Jaz bodem z jedno nogo stopil na njo, z drugo pa bodem stal na bregu. Tačas recite: »Sin, izročim te Bogu Očetu, Sinu

in svetemu Duhu! Presveta Trojica naj bode vedno pri tebi!« Ko bode izrekli te svete besede, skočim na ladjo ter vas pustim samega.»

Vse se zgodi vestno in točno, kakor je sin očetu po poti pripovedoval ter ga učil. Pisana ladja priplava po vodi. V nji je zeleno oblečeni gospod. Sin stopi z jedno nogo na ladjo, z drugo stoji na suhem. Oče ga izroči Bogu Očetu, Sinu in svetemu Duhu. Sin skoči na ladjo, ki takoj od brega odrine. Komaj je sredi vode, odpro se valovi in — ladja se potopi z vsemi vred. Oče, videč pogubo svojega ljubega sina, prestrašen zavpije na vse grlo: »Jezus! Marija! Božja pomoč! Sin moj se je pogreznil v pekel! Pogubljen je na veke! Gorje meni!«

Nesrečni oče stoji še dolgo na bregu ter zre s solznimi očmi v krute valove. Srce mu poka žalosti, a zaman vzdihuje po svojem ljubem sinu. Njega le ni nazaj iz hladnega brezdna. Vda se v bridko usodo ter se obrne proti domu. Tako je žalosten, da ga nogi komaj nosita.

Dospevši na svoj dom ves zamišljen in potrtn ter prepadenega obličja se zgrudi na stol in dolgo ne zdrami iz nezavesti. Njegova skrbna ženica vsa prestrašena ne ve, kako bi ga krepčala in poživila. Poskušala je z vsemi mogočimi domačimi zdravili, da bi prišel zopet k sebi; a minulo je nekaj časa, predno je spregovoril in na drobno povedal svoji ženi, kakšna nesreča je doletela preljubega sina. Oba sta zdaj tugovala

za nesrečnim sinom leta in leta, da nista imela nikdar vesele ure.

Kako pa se je potopljenemu sinu — recimo mu Žalko — nadalje godilo?

Ko so valovi ladjo zagrnili, plula je kot blisk v neizmerno globočino skozi ljute in peneče valove. Ko se je voda pomirila, zasvetilo se je nad ladjo prekrasno sinje nebo. V bližini pa se je razprostirala divna planjava, iznad katere so se dvigali stolpi čarobnega mesta. Ladja prijadra do prijaznega brega in izkrca svoje popotnike. Ti se razidejo in kmalu poizgubé, da ni bilo ne sledú ne tirú za njimi. Žalko pa se nameri v mesto sam in zapuščen od vsega svetá. Kako strmí nad čudovito lepoto mestnih ulic, katere obdajajo velikanske palače in prelepa poslopja, a kako milo mu je pri srcu, videti ves ta kras zapuščen in smrtnotihoten. Nikjer se ne gane živo bitje. Vsem mestnim stanovnikom je zavdano. Zaman pohaja po mestu okrog, nikjer ne zagleda bdeče stvari.

Tavaje okolu se utruđi zelo in želodec ga že opominja, da je potreben krepila. A kam se hoče obrniti, ker nikjer ne najde niti skorjice kruha, da bi utolažil svoj glad. Premišljuje, kaj bi storil, kar mu pride na um, da si gre rib naložit. Vrnivši se k vodi, kjer je stopil na breg, vrže trnek v valove in kmalu vjame nekoliko žlahtnih rib. Ukreše si ogenj, zakuri ter si pripravi jako slastno ribjo pečenko, ki se mu jáko prileže. Okrepčan si poišče sence ter leže pod

košato lipo, da bi se nekoliko odpočil. Kmalu sladko zaspi in sanja, da naj si v zavetje poišče najlepši grad. Tam naj v grajski dvorani sede za mizo, prižge dve luči ter ju postavi poleg sebe na vsako stran ter naj tako pričakuje polunoči.

Točno vse stori, kakor se mu sanja. Ura odbile polunoči. V tem hipu se na stežaj odpró vrata v dvorano sama od sebe. Vanjo se privali debela kača, ki se nameri naravnost proti mladenci ter ga prosi z milim glasom: »Poljubi me!« On pa jo zaroti, rekoč: »Hudoba, poberi se proč od mene! Nad mano nimaš nobene oblasti.« Kača se splazi nazaj skozi vrata, ne da bi mu storila kaj žalega.

Kmalu potem se zdani. Žalko ostavi prenočišče, ter gre zopet na ulice. Po mestu pohajajoč občuduje bogato opravljene kočije, a človeka ni bilo nikjer videti. Opoludne gre zopet k vodi loviti rib. Tudi zdaj trnka zaman ne vrže v vodo. Kmalu jih za potrebo naloví, naredí si ogenj in speče ribe, katere slastno povžije. Ko se odteša, leže zopet v senco, ter sladko zaspi; pa sanja se mu iznova o kači, katero naj bi bil vendar poljubil. Predramivši se, premišljuje, kaj mu je storiti in reče sam pri sebi: »Drevi hočem zopet v grad iti ter kačo poljubiti, ako pride.«

Ko leže temni mrak nad mesto, je že v graščini za mizo ter sedeč pri užganih svečah pričakuje čudnega gosta. Ura udari dvanajstkrat, vrata se odpró. in glej, še mnogo večja kača

dvema glavama se privali pred njega, ter ponavlja prejšnjo željo nekako zdihovaje: »Prosim te, poljubi me vender!« Njega pa groza obide, ko vidi pošastno prikazen mnogo strašnejšo od one v prejšnji noči, zato se zaroti nad njo: »Zlôba, poberi se mi izpred oči! Do mene nimaš ne bene moči!« Kača takoj ostavi sobo ter izgine iz palače.

Po tem strahovitem prizoru Žalko oči ne zatisne, da bi si počil. Težko pričakuje jutra. Ko zarja napoči, gre zopet v mesto in pohaaja po praznih ulicah, kjer stoje tuintam krasne kočije, kakor prejšnjega dne! Opoludne ga glad zopet pelje k vodi, kjer si nalovi rib in pripravi za kosilo. Okrepčan leže pod lipo in trdno zaspi; a ista sanja ga zopet nadleguje ter mu očita, zakaj je kači odbil prošnjo.

Kmalu se zbudi ter pravi sam pri sebi: »Drevi jo bodem pa gotovo poljubil, naj se mi prikaže še tako strašna!«

Na večer se odpravi na isto mesto v graščini. Sede za mizo, prižge dve luči in čaka nemirnega srca, katero je skušal upokojiti s pogumom. Zdaj se iz zvonika ura oglasi ter bije: ena — dve — tri — štiri — Žalkotu prihaja vroče, lasje se mu ježijo, ko šteje — deset — najst — dvanajst. Ni še vtihtilo zadnjega udarca donenje, že se vrata odpró na stežaj in strahovita pošast se prikaže na pragu dvorane. Bila je zopet ostudna, dvoglava kača, obilnejša nego,

prejšnji dan. Leze — leze proti mizi, in kakor bliski švigajo njeni pogledi po ubogem trepetajočem mladeniču. Zdaj prileze pred njega, začne spenjati se po njegovih kolenih in ga otožno prosi, naj jo vendar poljubi. Na to se Žalko skloni in — poljubi kačo!

Pa kakšna radost zdaj za tem nepopisnim strahom! Kača pri tej priči, ko jo poljubi, zamenja svojo gnjusno obliko ter se spremeni v krasno devico, kakoršne ni nikjer na širokem svetu. Kača je bila zavdana kraljeva hči. S poljubom Žalko reši vso graščino in stolno mesto. Takoj prideta kraljevi dvor, oče in mati rešene zale hčere. Nepopisljivo je njiju veselje. Hči se vrže materi v naročje in jo molčé objemlje, radosti ne more spregovoriti besedice. Ta ginljivi prizor otroške in materine ljubezni prestriže očetov vrli glas. Žalko je ves iz sebe in komaj se zaveda prevelike sreče, ko ga oče-kralj ogovori: »Preddragi prijatelj! Mili naš rešitelj! Ako ti poklonim vse svoje bogastvo, svoje kraljestvo, vse to je še premajhen dokaz moje hvaležnosti za to, kar si mi storil; zato ti ponudim tudi svojo lastno hčer, moj najdražji zaklad na tem svetu, ako je tvoja blaga volja, vzeti jo za ženo!«

Resna očetova ponudba mu dá nekoliko premišljati, zato ne pritrdi takoj, temveč prosi odloga, ker bi rad natančneje spoznal krasno hčer. Stariši se zadovolé z Žalkovim mnenjem ter priredijo bogato večerjo, pri kateri se je vse leske-

talo v sijajnem svitu in ni bilo veselja ne kraja ne konca. Pozno v noč ostavijo slavnostno dvorano ter poslovivši se gredo vsak na svoje prenočišče.

V jutro, ko se na mehkih žimnicah zbudé, je solnce že precej visoko na obzorju. V gradu se vse pripravlja na slavnostni izprehod po sedaj oživiljenem mestu, ki velja največ kraljičini in rešitelju Žalkotu, saj je ponos kraljevi obitelji. Ko zdrdra dvorna kočija iz kraljeve palače po ulicah med ljudstvo, razlegajo se »slava-« in »živio-« klici in radostnih pozdravov se ljudstvo ne more umiriti. Vse kaže na Žalkota ter kliče: »Glejte našega rešitelja! Slava mu! Slava!«

Na vsem svetu ni srečnejšega od Žalkota. Kar je njegovo srce poželelo, vse mu je na razpolaganje. V svoji sreči pa ne pozabi svojih dragih starišev, zato ga večkrat žalosti misel: »Meni še tolikanj dobro godí, moj oče v mestu pa misli, da sem se pogreznil v peklenško brezdnó. Ko bi mogel le jedenkrat še priti do svojih roditeljev, da bi jim povedal o svoji sreči, potem sem popolnoma zadovoljen.«

To pristrčno željo razodene tudi svoji kraljevi nevesti, ki je takoj pri volji spolniti jo. Zato mu reče: »Jaz imam tak pripomoček, s katerim prideš lahko do svojega očeta; samo obljubiti mi moraš, da se zopet vrneš na naš dvor.« »To lahko obljubim, saj veš, da se ne branim sreče, in ta mi je zagotovljena samo pri tvojih blagih roditeljih, in samo na tvoji strani, milostiva

kraljičina! Kako bi mogel tako nehvaležen biti ter pozabiti vas, po katerih sem se povzpел do take časti, do neizmerne sreče in slave!« — Dogovorita se, da ga bode čakala sedem let, ako ga ne bode prej nazaj!

Kraljičina mu podá krasen prstan, rekoč: »Vzemi, dragi moj, ta zlati obroček, poglej skozi njega in misli si, da bi bil rad pri svojem očetu in — tam bodeš. Kadar pa bodeš hotel vrniti se, poglej zopet skozi ta prstan ter si misli, da bi bil rad pri meni in zgodilo se bode takoj. Pokazati pa ga ne smeš nikomur, da ne prideš ob njega. Ako ga izgubiš, bodeš težko še kdaj prišel do nas.«

Mladenič pogleda skozi prstan. Misli si, da bi bil rad v mestu pri svojem očetu in — že je bil tam. Oče in mati sta silno, silno vesela, da zopet vidita svojega sina zdravega in čvrstega. Izprašujeta ga radovedno kako in kaj, da jima komaj odgovarja. Vse jima pripoveduje, kako je potopivši se v vodi prišel v začarano mesto Rajski dol in kako se mu je potem godilo. Kdo more opisati brezmejno radost v očetovi hiši? Vse poskakuje veselja slišavši o njegovi sreči; najbolj pa materino srce prešinjajo blagi čuti, da je hodila vedno le po prstih.

Potem ga peljejo oče k svojemu imenitnemu gospodarju, ki so mu še vedno ribarili. Kako radostno je tudi tu sprejet! Vsi mu častitajo, stiskajo roke in ga slavijo.

Ta gospod pa je imel dve prav zali hčeri, zato dolgo ne premišluje ter pravi srečnemu Žalkotu: »Ostani pri nas! Hočem ti dati polovico svojega obsežnega posestva in eno hčer, ako ti dopade!« On pa si misli: Mene čaka tamkaj celo kraljestvo. Kraljičina je tudi lepša od teh. Nespametno bi bilo, ko bi se ogibal večji sreči, ki me čaka v najobilnejši meri. Vendar pravi sam pri sebi: Kaj pa je, če ostanem tukaj nekaj dni; saj lahko še pridem nazaj, predno preteče čas. Sedem let ne mine tako kmalu.

Tako preživi na tem posestvu prav lepe dni. Kar njegovo srce poželi, ima na razpolaganje. Z vsakim dnevom se mu odpirajo novi dnevi razveseljevanja, niti za trenutek se ne dolgočasi in ne pogreša dvorskega življenja čarovne nove domovine onkraj tega sveta.

Primeri se, da gre necega krasnega dne s tema hčerama na izprehod. Pozabivši svojo srečo in dano obljubo, pokaže revež skrivnostni prstan hčerama ter jima pove, kako je zopet v ta kraj prišel. Do zdaj jima ni bilo dano, zaplesti mladeniča v mreže, iz katerih bi se ne bil mogel rešiti. V prstanu pa sta našli pripomoček, prestriči mu pot do namenjenega cilja. Zato sta sklenili, vzeti mu čudodelni prstan; brez njega bi potem moral ostati na hčerinem domu. Sprehajaje se po graščinskih vrtih skozi senčnate drevo-rede, mimo krasnih gredic, zasajenih z duhtečimi najžlahtnejšimi cveticami, pridejo do košate lipe,

ki stoji na umetno narejenem gričku, od koder oko gleda daleč okrog zalo okolico. Tu reče starejša sestra: »Sedimo malo tukaj v senco, da uživamo sveži zrak in prirodno lepoto ki se razodeva našim očem.« Sedejo na trato v hladno senco ter veselo kramljajo med seboj. Kar reče jedna: »Čuj, čuj! Kaj pa imaš na glavi v svojih laseh?« Čudeč se reče Žalko: »Ne vem, da bi imel kaj v laseh.« »Imaš, imaš nekaj. Kaži sem glavo, da ti stvar vzamem iz las,« mu seže prekanjeno dekle v besedo. Žalko nagne glavo in sestri mu začneta grebsti ter iskati po glavi, da se mu je zadremalo. Kmalu sladko zaspi. Ugodni trenutek porabita in jedna mu seže v žep ter izmakne prstan. Sestri med tem miloglasno ubere pesmico, katero sta končali s povzdignjenim glasom, da se Žalko predrami in strmeč gleda okrog sebe niti sanja ne, kaj da se je ž njim zgodilo in kako da je prevarjen.

Vstanejo in se dalje sprehajajo po bližnjem logu. Tako šetaje po dobrodejno duhtečem smrečju in med divno rastočimi jelkami sanjarijo o zlatih gradovih in rajskem življenju. Kar seže Žalko slučajno v žep in ne najde več čudodelnega prstana v njem. Prestrašen vzklikne: »Oh, kaj bode pa zdaj? Prstan sem izgubil, jaz, nesrečnež!« Tudi sestri se delata osupnjeni in takoj prigovarjata, vrniti se nazaj po isti poti, kjer so hodili, in na oni senčni kraj pod lipo, kjer so počivali, da poiščejo izgubljeni prstan. Skrbno

mu pomagata iskati ga, a ves trud je zaman, kajti prstan je bil že varno shranjen.

Sprva se ni mogel utolažiti zaradi izgube nenadomestljivega talismana, čarovnega prstana, a čas zaceli vse rane. Tako se je tudi Žalkotu godilo. V prijetni družbi grajske obitelji so mu tekli dnevi, slajeni z vsakršnimi zabavami, kar jih premore svet. Že se je peto leto nagibalo h koncu in bujno življenje grajsko ni več delalo Žalkotu veselja; vedno jednoličnejše se mu je dozdevalo. Spominjal se je rad preteklih dni onkraj sveta in čedalje bolj je koprnelo njegovo srce nazaj v Rajski dol. Zato reče sam v sebi: To ni nič! Ako bodem vedno le tukaj, Bog zna, da li se mi ne izpremeni usoda. Sreča je opoteča! Odpraviti se hočem na pot in rečeno — storjeno: kar naenkrat ga vzame noč. Ostavil je grad in tudi svoje stariše, ne da bi bil komu črhnil besedico o tem. Zasledovali so ga povsod ter iskali križemsvet, a vse zaman. V gradu so žalovali po njem in niso se mogli utolažiti zaradi njegove izgube. Najbolj so pa tugovali zapuščeni stariši.

Žalko pogumno koraka po samotnih potih, prehodi temne goščave ter se izgubi v velike gozde, kamor še nikdar človeška noga ni stopila. Kmalu se je zemlja zagrnila v temen mrak. Nebo je bilo oblačno in ni je bilo videti zvezdice na nebu. Plaho stopa dalje po visokodrevesnem gozdu. Črna noč ga je objela, ko je stopil kraj gozda, da ni vedel ne na desno ne na levo. Tu

postoji ter zre v gosto tmino, da li bi se mu kje ne zasvetilo, in glej — v daljavi brli medla lučica. Z dolgo palico tipajoč okrog sebe, oprezno stopa naprej in luč mu je vedno bližje, kar ga ohrabri, da pospeši svojo nevarno pot. Srečno dojde do borne koče, v kateri je medla lučica dala komaj spoznati, da je tu bivališče človeškemu bitju. Stopivši čez prag postoji v veži in nastavi uho na duri, da li ni slišati kak človeški glas. V tem se odpró duri in pred popotnika stopi srpogleda žena, ki je bila sama doma. Trdo ga vpraša: »Kaj iščeš tu, tujec?« — »Prosim vas, prenočite me; saj imate gotovo kak kotichek, kjer svoje trudne ude spočijem, ne da bi vam delal kako nadlego,« reče Žalko pohlevno. Žena pravi nato: »Jaz bi te že prenočila, pa ti ne svetujem oštati pod to streho. Imam tri brate, ki so brezsrčni tolovaji. Po noči bodo prišarili domov in ako te najdejo, si nisi svest svojega življenja, ubili bi te.« Svarilo to ne vzame Žalkotu poguma, zato ji odgovori: »Nič se ne bojte zame. Nič žalega se mi ne bode zgodilo. Še čuječ hočem počakati vaših bratov tu za mizo, samo to prosim, da mi privoščite kozarec vina, vem, da ga imate. Upehan sem in, ako se malo okrepčam, bom lažje čul.«

Pozno v noč prilomastijo trije bratje domov ter se ne malo začudijo, videči, da mlad človek sedi za mizo pri merici vina. Vstopivši takoj zarohnijo nad njim: »Kdo pa si ti?« Žalko se jim srčno odreže: »Jaz sam ne vem, kdo da sem!

Revež sem in se klatim semtertja po svetu, kamor me pete zanašajo.« Radovedno silijo bratje vanj: »Kakšnega si pa vendar rodu?« »Tudi tega ne vem,« odvrne jim Žalko. »Doma sem povsod in nikjer. Roditeljev svojih ne poznam. Kjerkoli postopam, povsodi sem sam.« »Za svoje ime pa bodeš vendar vedel,« ga praša nadalje roparska trojica. On pa, ki se je izučil v črni šoli, je vedel, da so izgubili četrtega brata, poznal je njih priimek in njega ime; zato sebe tako imenuje, da so tolovaji debelo gledali ter soglasno izrekli: »Ti si izvestno naš brat, katerega že toliko let pogrešamo.« Žalko nato hitro pritrdi, rekoč: »To je prav lahko, da sem,« in se kaže veselega, kakor da bi bil našel svoje pravo domovje, svoje sorodnike. Zdaj ga poprašajo, da-li bi se ne hotel lotiti njihovega dela? »Zakaj pa ne?« jim odgovori, »da je le vaše delo pošteno in se ob njem živi, potem ste gotovi moje pridnosti.« »S svojim rokodelstvom živimo prav dobro, ne da bi se nam bilo treba posebno truditi,« zavrnejo mu na kratko. »Jesti in piti nam nikdar ne zmanjka, če prav držimo roke križem.« Žalko se malo potuhne ter radovedno vpraša: »No, kaj ste pa danes delali z doma? Ste li kaj prinesli k hiši?« Košato se mu odrežejo, rekoč: »Danes smo toliko pridobili, da še nikdar toliko. Osvojili smo si znamenite čevlje. Kdor jih obuje, preleti v pol ure daljino dveh sto milj. Dobili smo tudi plašč neprecenljive vrednosti. Kdor se ogrne ž njim,

je tako skrit, da ga ne vidi nihče. Prišel nam je v last tudi poseben klobuk; kdor si ga dene na glavo ter ga vrže predse, temu se odpre gorovje, da gre za njim, kamor in koder hoče.«

Žalko je sprva dvomil o čudovitosti te obleke, spomnivši se pa svojega čarovniškega, izgubljenega prstana, zdelo se mu je, da bi vendar le mogoča bila čudotvorna lastnost te oprave; zato praša zlobne brate: »Je-li pa to vse res, kar pripovedujete o pridobljenih stvareh?« Ko mu zatrjujejo, da je resnica in da se sme preveriti o tem, reče Žalko: »Hencejte, no pa pomerite to opravo na meni!«

Bratje nič slabega sluteči radi privolijo v to in Žalko si natakne črevlje, ogrne plašč ter pokrije klobuk. Odmaknivši se nekoliko stopinj od njih, vpraša: »Ali me res ne vidite?« »Noben te ne vidi,« mu odgovore. Pomakne se še bolj proti durim in ponavlja vprašanje: »Ali me res ne vidite?« Ko ga tolovaji še jedenkrat zagotove, da ne zapazijo najmanjšega sledu o njem, stopi čez prag pred hišo in jih tretjič pozivlja, naj mu resnično povedo, da-li jim je res izginil izpred oči? Komaj spregovore, da ga živ krst ne vidi, poskoči Žalko, da se zemlja stresne, in beži, kar najbolj more, obut v daljosežnih črevljih, zavrt v skrivnostni plašč in pokrit s skalolomnim klobukom, katerega vrže večkrat predse, da si dela ž njim lepo, ravno pot. Prevarjeni bratje hlastajo nekaj časa za njim, dasi vajeni divje

samote, vendar ne gredo dalje. Noč je bila temna in ves trud bi bil zaman, ker ga tudi pri belem dnevu ne bi bil videl nihče.

Žalko je bežal kakor blisk proti solnčnemu vzhodu. Mislil si je: Sonce vse dežele obsije, izvestno bode tudi znalo, po katerej poti se pride v Rajski dol. V svojih brzih črevljih prekorači svitlobno morje in dospe do krasnega prestola veličastnega sonca. Tu se obrne do sončnih služnikov s pohlevnim vprašanjem: »Je-li njega svitlost, vladar sveta, premilo sonce, doma?« Zanikaje vprašanje reko služniki: »Svitlo sonce je že ob zlati zarji ostavilo dom ter je šlo skozi nebeška vrata goram vrhe zlatit, v gorici vinskih trtam ljubo slast zorit, s sadjem sladkim napolnit vrte in rože napojit z duhom milim. O večernem mraku bode se vrnilo, ter od truda dneva odpočilo.« Žalko prosi, naj bi mu bilo dovoljeno počakati, da svitlo sonce zopet zajde v dom prekrasni. Prijazni služniki mu radi dovolijo ostati, a opozore ga na silno vročino, ki nastane ob sončnem povratu. Neznosno namreč pripeka in človek bi se ob njegovi svetlobi in toplini kar scvrl, ako bi se ne skril v kak kotichek. Popotnika to ne plaši, temveč srčno pristavi: »Zaril se bodem v zemljo in čakal, da me pozovete naj stopim pred veličanstvo.«

Ko se je dan zmračil, je že sonce prišlo domov, da bi se oddahnilo od dnevnega truda. Služnik pokliče popotnika iz skrivališča, rekoč: »Zdaj

pa le na noge in pogumno pred sončno veličanstvo!« Žalko, stopivši čez prag nebeške dvorane, kjer je sonce počivalo na zlatem svojem prestolu, se ponižno uklanja ter na vprašanje sončevo, kaj da želi, reče:

»Vaše veličanstvo, presvetlo sonce, pozna vsa pota na svetu, kajti Vaši zlati žarki obsevajo najkrasnejše palače slavnih mest, a tudi borno kočo, skrito v zelenem gorovju. Ni je stvarice na svetu, da bi ne bila deležna Vašega veličanstva dobrodejne svetlobe. Gotovo veste tudi za pot v čudovito mesto Rajski dol?« — Sonce se malo pomišlja ter pravi: »Res je, da so mi znana skoro vsa pota in vsi kraji sveta, vendar za mesto tega imena ne vem. Ta kraj mora biti izvestno kje med hribi v kakej prav ozki dolini, kamor jaz nikdar ne zajdem. — Svetujem ti pa, da se obrneš do bele lune, ona ti bode morebiti vedela pokazati pot v zaželeni kraj, kajti luna tudi take kote obsije, katere jaz preziram. Odpravi se torej na pot proti luninem vshodu!« — Žalko, vesel nasveta sončnega, nemudoma prime za popotno palico ter se odpravi na pot — v daljnosežnih črevljih na kraj luninega vzhoda. Povpraša tu po srebrnosvetli luni, a v svojo žalost zve pri hišni vratarici, da je ni doma, temveč da je šla zemlji svetit v temnej noči, na jutro pa da se bode vrnila domov. Žalko jo hoče počakati in prosi dovoljenja v to. Hišna ga opominja, da je ni varno čakati, ker ob njenem prihodu za jutranje zarje

nastane tak mraz, da se vse strdi in tudi njemu se bo prigodilo, da otrpne od mraza. Tudi to hoče Žalko prestati radovoljno ter pravi, da se bode v pepel zaril in tako pričakal blede lune. Ob prihodu lune pa naj mu stori to ljubav, da ga pokliče.

Proti jutru luna res primrazi domov. Nastal je mraz, da je vse škripalo, a tudi Žalko se je tresel v pepelu, da bi bil kmalu strepetal od mraza, vendar ni otrpnil. — Ko luna odloži svoj snežnobeli in ledeni plašč, gre ga lunina hišna klicat, rekoč: »Zdaj pa le pojdi, ljubi popotnik; belosvetla luna je že doma ter je voljna zaslišati te. Žalko vstane iz pepela, otrese se in osnaži, da stopi dostojno opravljen pred kraljico noči. Komaj utegne Žalko slovesno pozdraviti bledolično luno, že ga ta povpraša: »Kaj bi rad, dragi moj? Kaj imaš na srcu, da si tako daljno pot prišel do mene?« Žalko nato odgovori, da si hoče izprositi le majhno prijaznost in ako mu jo usliši, bode najsrečnejše bitje pod širnim milim nebom. »Izvedel bi namreč rad, katera pot me popelje v mesto »Rajski dol«. »Vašim milim žarkom zaupa samotni popotnik svoje skrivne namerе. Vi ga peljete skozi temne goščave pot mu kazaje do prijaznih krajev. Vi osvetlujete črna krila zlobnih nočnih duhov. Vam so znana najskrivnejša kota; zato se trdno nadejam, da mi bodeite blagovoljno razodeli, kod se pride tja.« — Luna bi mu rada kazala pot, a obžalovaje reče,

da mu ne more ustreči, ker v ta kraj še nikdar ni prisijala; zato mora biti to neznano mesto med skalnatimi strminami, ali v zaraščenih dolinah, kamor svetloba zahaja le malokdaj. Te pa najbolje pozna mogočni Veter. »Obrni se torej nanj, tja moraš iti, kjer ima svoj izhod. On prepiha vsa zatišja, vse razpoke; ni jedne stvarici ne prizanaša, da bi je ne objel ali ne premajal z grozonosno silo, s svojimi hladnimi perotimi. Gotovo ti bode vedel tja pokazati pot.« Dobro, si misli Žalko in srčno zahvaljujoč se ostavi lunin dvor ter mahne po odkazanem potu na Vetrov dom. Hipoma je bil tam. Veter je bil ravno doma in Žalko se takoj obrne do njega z vprašanjem: »Ali veste, mogočni Veter, velitelj zračnih višin, vladar viharjev, kje je pot v »Rajski dol«? Po vsem svetu povprašujem že po tem kraju, a nihče mi ne more dati pojasnila. Trdno pa upam, da bodem pri Vas, blagi posrednik, zvedel, kam da se imam obrniti, do bodem prišel na kraj svoje sreče.« Veter nato reče: »Kaj bi tega ne vedel! Saj sem namenjen jutri na vse zgodaj se odpraviti v Rajski dol. Tam se kraljeva hči moži, in meni je prijetna dolžnost, da grem svatom na ženitnino pripravlat hladen vzduh, ker bi jim bilo sicer prevroče. Pot me pa pelje skozi take prerove in tako pečevje, da ne vem, bodeš li mogel za mano, ali ne.« — »Ne imejte skrbi zastran mene!« — reče Žalko pogumno nato. »Meni ne bode nobeno, še tako veliko skalovje preprečilo potovanja, orjaške gore

se odmaknejo na mojo željo, in jaz slobodno dalje potujem preko njih. Imam namreč tak klobuk, s katerim lahko odstranim vse ovire na poti, kar klobuk vržem predse, in zemlja se odpre, da složno korakam naprej ne da bi se spodtaknil na kakem kamenčku.« Veter se kar zveseli, da bode imel tako vrlega družeta na težavnem potovanju, zato mu reče: »Torej jutri rano pred sončnim vzhodom, ob 3. uri se odpraviva na pot in dokler nisva v Rajskem dolu, ne bodeva mirovala.« Temna noč je še zavijala vse stvari v svoj črni plašč, ko vstaneta Veter in Žalko, ter kreneta na pot, ki je vodila mimo strašnega skalovja in skozi zemske razpoke. Tu veter zatuli in se spusti po luknji skozi skalnate sklade visokega gorovja. Žalko pa ne more za njim; torej zgrabi klobuk, trešči ga ob skalovje in glej, v tem hipu se mu odpre strmo pečevje ter po lepi ravni poti steče za urnim vetrom, katerega bi bil težko dohajal, ako bi ne imel črevljev, ki so ga nesli kakor blisk.

Ko je bila komaj zaria pozlatila goram vrhe, sta bila že dosegla cilj svojega potovanja. Prišla sta v Rajski dol. Kako je srce Žalkovo utripalo veselja, ko je zagledal zopet divno lepoto rajskodolske okolice; v jutranjem soncu blesteče vrhove krasnih mestnih stolpov, veličastne palače kraljevske in drugih mogotcev. Ves preroben je bil, videč bogato okrašeno mesto in senčnate izprehode, obraščene z duhtečim cvetjem. Samo

to ga je nekoliko vznemirjalo, ker še ni vedel, kako bi zaprečil poroko kraljičine, ki je bila njemu namenjena.

Veter je šel na ženitovanje pihat, da svatom ni bilo prevroče. Žalko pa se je napotil naravnost v cerkev, sedel v klop in pričakoval svatov. Ob enajsti uri predpoludne čuje se slavnostna godba ob prihodu dvorskega spreveda. Skozi cerkvena vrata stopi v svetišče sijajno opravljeno spremstvo kraljeve rodbine izvršeno po imenitnosti stanu in dostojanstvu. Zdaj pripelje drug belo opravljeno in mično ovenčano nevesto kraljičino, za njima stopa ponosno viteški ženin s svojo lepo družico, za njim pa kraljeva obitelj in sorodniki v najdragocenejši svatovski opravi, spremljana od dvornih služabnikov in častne straže. Ko je vse v cerkvi, služi se sveta maša. Po končani božji službi ima biti poroka. Vse priprave so gotove, da bi zaročena vsprejela zakrament svetega zakona. Duhovni gospod poročitelj se pripravi čitati iz bukev dotični nauk o sveti poroki, a sredi branja lopne nekaj po knjigi, da mu pade iz rok na tla. To pa je bilo slabo znamenje in niso si upali svetega opravila završiti. Vsi so ugibali, kaj da mora biti temu vzrok in menili so, da duhovnik ni vreden deliti svetega zakramenta; zato pokličejo cerkvenega predstojnika, da bi on zavezal zakon. A komaj se pripravi, da bi razglasil sveto berilo, že mu siloma odlete bukve iz rok na tla. In kaj

je bilo to? Žalko, ki je vedno sedel v prvi klopi blizu oltarja ogrnjen s skrivnostnim plaščem, ne da bi ga kdo videl, se je obakrat med svetim berilom stegnil iz klopi ter udaril po duhovnovi knjigi, da je padla po tleh; in to so navzoči tolmačili za božji migljaj, da ali delitelj ali pa sprejemnika svetega zakramenta nista čista pred Bogom. Zato je bil duhovni predstojnik mnenja, da se ženin in nevesta nista popolnoma spovedala vsled tega bi se ne smela prej zaročiti predno se nista očistila pred Bogom. »Svetujem Vama, kraljevi Visokosti, da se še enkrat izpovesta,« pravi gospod cerkveni predstojnik, kar sta bila zaročenca takoj voljna storiti. Poklekneti torej vsak na eno stran spovednice, da sprejmeta še jednokrat zakrament svete pokore.

Žalko, to videč, stopi urno izpred velikega altaria k spovednici, da sliši, česa se bodeta obtožila. Seve, da ga nihče ni videl, ker je bil skrit v čudovitem plašču. Najprej se ženin izpove, a ker duhovni gospod ne najde nobenega zadržka, zato dobi takoj odvezo. Morala je torej nevesta kaj imeti nad sabo in ko se majhnih reči obtoži, reko spovednik: »Na svoji vesti morate kaj hujšega imeti, sicer bi se pri poroki ne bilo prigodilo tako s knjigo.« Nevesta, spomnivši se svoje rešitve, začne pripovedovati, kako je nekoč prišel zal mladenič, ki je rešil njo in vso kraljevo rodbino. »V zahvalo, da nas je rešil iz železnih verig grozovite zakletve, so me moj blagi oče

obljubili mladeniču v zakon, kar sem tudi jaz rada privolila. Ostavil je potem naš dvor, da se vrne k svojim starišem, kateri so mislili, da je izgubljen. Pri slovesu sem mu obljubila, da ga hočem čakati sedem let. — Nato vpraša spovednik: »Koliko časa pa je že odsihdob preteklo?« Nevesta zdihovaje prizna, da šele petinpol leta. — »No, to je oni važni zadržek, da se zakon ne more veljavno skleniti,« pouči duhovni oče visoko nevesto, pristavljajoč, da je treba poroko odložiti, za poldrugo leto, sicer bi zakon ne bil srečen in neveljaven po cerkvenih postavah. Če mladeniča ta čas ne bode, potem se sme Vaša kraljeva Visokost poročiti s sedanjim ženinom. Gospod spovednik konečno vpraša še kraljičino, za katerega izmed namenjenih ženinov ima več nagnjenja. Nato nevesta odkritosrčno prizna z otožnim glasom da bi se raje zaročila s prejšnjim svojim izvoljencem ne samo zaradi hvaležnosti, katero mu je dolžna na veke, temveč ker ji srce pravi, da le on bi bil v stanu osrečiti jo popolnoma. Vendar se mora večji sreči odpovedati, ker nima najmanjšega upanja, da bi ga videla še kdaj.

Žalko je bil presrečen, ko je čul na svoja lastna ušesa tako laskavo zagotovilo iskrene ljubezni svoje odlične nekdanje neveste, in kmalu bi bil vrgel raz sebe prikrivajoči plašč; a še se je potajil, ker bi bilo nedostojno kraljevo slavnost kaliti z neljubim prizorom.

Cerkveni obred sijajne poroke se je torej odložil s sporazumljenjem kraljevih roditeljev in viteškega družega ženina in šli so v nekaljenem prijateljstvu iz cerkve nazaj v kraljevi dvor. V slavnostni spreved se je tudi Žalko zamešal in po plašču prikrit držal se je blizo zveste mu kraljčine.

Da kraljevi rodbini vsa ta dogodba ni bila ljuba, je umevno, in da se ta slavnost v znak prijateljske zveze sijajno praznuje, odredi kralj, da se vendar slovesno obhaja ta usodepolni dan. Zdaj je bilo v kraljevi palači vse na nogah in velikanske priprave so bile kmalu dogotovljene, da so slavni gostje videli in uživali krasoto, bliščobo in sladkost vladarskih neizmernih zakladov. Rajsko veselje je zavladalo v visokih krogih in pozno v noč so se svatje zadovoljni razšli preverjeni kraljeve neomejene milosti.

A tudi Žalko je bil pričujoč pri tej dvorski slavnosti. Neviden je hodil po dvoranah, lesketajočih se v zlatu in srebru in drugem dragocenem lišpu ter je komaj čakal, da bi se dal spoznati po odhodu imenitnih gostov. Ko je zadnji ostavil veselišče, vrže Žalko svoj čudni plašč raz sebe in stopi pred milo svojo izvoljeno nevesto kot vrl, čvrst mladenič, viteške postave in prikupljivega obličja. Takoj ga vsi spoznajo in skoraj z enim glasom zavpijejo: »Naš rešitelj! Žalko!« ter ga hočejo vsi naenkrat objeti ter seči v roko. Pozdravljanja ni bilo ne konca ne kraja, njegov pri-

hod je vse osrečil, zlasti pa kraljičino, katera se je mladeniča presrčno oklenila ter mu takoj vse povedala, kako usodepoln dan je zanjo ravno minil. Sam dobrotljivi Bog je tako hotel, da se ni zaročila z drugim ženinom in da bode mogla zvesto izpolniti svojo obljubo ter pred oltarjem podati mu roko v nerazrušljivo srečno zvezo.

Žalko skoraj veselja ni mogel govoriti, ker je imel toliko dokazov pravega prijateljstva in iskrene ljubezni, katero je vsemogočni Bog blagoslovil tudi s prisrčnim zakonom. Brez odloga so se začele delati še sijajnejše priprave za drugo poroko. Na vse kraje so pošiljali vabila k veliki važni slavnosti. Čez teden dni sta bila Žalko in kraljičina mož in žena, najsrečnejša pod milim nebom. Da se je ženitovanje prav s kraljevo častjo praznovalo, ni treba omenjati. Najžlahtnejšega vina, najslastnejših jedi je bilo na ostajanje in še dandanes dobivajo iz one bogate zaloge in kraljeve zakladnice koledniki prav lepe darove. Samo pripovednik »Ribičevega sina« je s prazno bisago ostavil »Rajski dol« ter šel po svetu iskat poslušalcev, ki radi čujejo take dogodbe o začaranih princezinjah.

JAN. GIONTINI v Ljubljani

ima na prodaj še te-le knjige:

Spisi za narod in mladino.

(Z * označene knjige so primerne za šolarske knjižnice.)

Aladin s čarobno svetilnico (s podob.)	12	kr.
Andersenove pravljice za mladino poslovenil F. Nedeljko (s podobami)	50	"
<i>Alešovec Jak.</i> : Jama nad Dobrušo.		
— Pravljica iz starodavnih časov	20	"
— Kustoca in Vis, popis vojske na Laškem l. 1866.	20	"
— Vrtomirov prstan ali zmaj v Bistriški dolini. — Ljudska pravljica.	20	"
* <i>Amicis-Miklavčič</i> : Srce, 4 zvezki á	20	"
<i>Berthet-Sušnik</i> : * <i>Darinka</i> , mala Črno- gorka. — (Učenke v 5 delih sveta), I. del	24	"
— * <i>Sita</i> , mala Hindostanka, II. del	24	"
— * <i>Izanami</i> , mala Japonka, III. del	24	"
Bojtek, v drevo vpreženi vitez. — Pravljica	8	"
<i>Brežovnik A.</i> Zakaj? — Zato	30	"
Cerkvica na skali. — Pravljica	12	"
<i>Costa dr.</i> : Postojnska jama	20	"
Črni bratje. — Povest	20	"
Doma in na tujem. — Povest, 1889	20	"
<i>Dominicus</i> : Národne pripovedke za mladino II. zvezek	24	"
— * <i>Pravljice in pripovedke za mladino, 1889</i>	36	"

Dve čudapolni pravljici za slov. narod	16	kr.
Dve igri za slovensko gledališče. —		
1. Juran in Zofija, 2. Štepan Šubic . . .	20	„
Erazem Predjamski, povest . . .	16	„
Feldmaršal grof Radecki . . .	20	„
* <i>Freuensfeld</i> : Venček pravljic . . .	20	„
<i>Funtek A.</i> : Knjižnica za otroke (s podobami), 12 zvezkov à 6 kr., vsi skupaj	60	„
Genovefa, sveta grofinja. — Mična in ganljiva pripovedka	16	„
Hildegarda, vzveličana cesarica. — Sveta povest	20	„
Hirlanda, bretanjska vojvodinja. — Po- učna povest po Krištofu Šmidu . . .	20	„
Hitri računar z ozirom na sedanji denar po avstrijski veljavi in na novo mero in vago. — Trdo vezan . . .	40	„
* <i>Hladnik Ign.</i> : Na valovih južnega morja — Pravljica	14	„
<i>Hoffmann-Funtek</i> : Kako vzgaja usoda, — Povest (s štirimi jeklorezi) . . .	40	„
Kar Bog stori, vse prav stori. — Povest (s štirimi jeklorezi) . . .	40	„
Bog pomaga. — Povest (s 4 jeklorezi)	40	„
Peter Prostak. — Povest (s 4 jeklorezi)	40	„
<i>Hopfen-Funtek</i> : Kako je izginil gozd. — Povest	20	„
* <i>Hubad Fr.</i> : Pripovedke za mla- dino, I. in II. zvezek à	24	„
— Pripovedke za mladino, III. zv.	20	„

